

Duyuru Tarihi : 24.02.2007
Duyuru No : DUYURU/2007-037
Yayımlandığı Yer : DÜNYA GAZETESİ / 23 ŞUBAT 2007

Mehmet MAÇ
Yeminli Mali Müşavir
mehmet.mac@bdodenet.com.tr

DÖVİZLİ FATURA DÜZENLENMESİ USULÜ

Yabancı para birimi üzerinden fatura düzenlenmesine ilişkin görüşlerimiz aşağıda özetlenmiştir:

Vergi Usul Kanunu'nun 215/2-a maddesi şöyledir :

“Kayıt ve belgelerde Türk para birimi kullanılır. Belgeler, Türk parası karşılığı gösterilmek şartıyla, yabancı para birimine göre de düzenlenebilir. Şu kadar ki yurt dışındaki müşteriler adına düzenlenen belgelerde Türk parası karşılığı gösterilme şartı aranmaz.”

Görüldüğü gibi, bir Türk firmasının yabancı para üzerinden fatura düzenlemesi mümkündür.

Bu fatura yurt dışındaki müşteri adına düzenlenmişse, yabancı paranın YTL karşılığının gösterilmesi mecburiyeti yoktur.

Maddeye göre Türkiye’de mukim müşterilere hitaben düzenlenen dövizli faturalarda bu dövizin Türk parası karşılığının gösterilmesi yasa gereğidir. Gösterim işlemi dipnot konulması suretiyle olabilir. (Faturada KDV tutarı da döviz olarak gösterilmişse, KDV dahil fatura tutarının YTL. karşılığı gösterilmelidir.)

Bu karşılık gösterilirken kullanılacak kur TCMB döviz alış kurudur.

Vergi matrahları da bu kura göre oluşur.

Ancak faturanın esas dövizli olduğu için faturada gösterilen YTL tutar fatura muhatabının ödemesi gereken tutar değildir.

Fatura muhatabının fatura tutarını faturadaki para birimi üzerinden veya yine taraflarca belirlenen kur kullanılmak suretiyle başka bir para birimi ile ödemesi gerekir.

Türk firmalarının Türkiye’de mukim kişi ve kuruluşlara dövizli fatura düzenlediklerinde bu dövizin fatura kesim tarihindeki YTL karşılığının gösterilmesi mecburiyetini doğru bulmuyoruz ve bu mecburiyetin kaldırılmasını teklif ediyoruz. Çünkü söz konusu mecburiyet gereksiz ve anlamsız olup, faturayı kesen ile fatura muhatabı arasında ihtilaflara sebebiyet verebilmektedir.

Türkiye'deki muhataba hitaben düzenlenmiş dövizli faturada bu dövizin YTL karşılığının gösterilmemiş olması faturanın geçersiz sayılmasına veya hiç düzenlenmemiş sayılmasına sebebiyet vermez.

Dolayısıyla böyle bir fatura, muhatabı açısından eksiksiz fatura sayılır ve muhatabına hiçbir cezai, ticari veya hukuki risk getirmez.

Sadece, Türkiye'deki muhatap adına düzenlediği dövizli faturasında dövizin YTL karşılığını göstermeyen firma, birinci derece usulsüzlük cezası riskine girmiş olur. Çünkü VUK'nun 215 inci maddesi kayıt nizamına ilişkin bir madde olup, VUK'nun 252/1-6 ncı maddesi, VUK'nun kayıt nizamına ait hükümlerine (215 – 219) uyulmaması halinde birinci derece usulsüzlük cezası kesilmesini öngörmektedir. Bu cezanın kesilmesinde *“her incelemede, inceleme tarihine kadar aynı takvim yılı için tesbit edilen usulsüzlükler tek fiil sayılır.”*

Bu cezanın miktarı 2007 yılı için sermaye şirketleri bakımından 75 YTL.'dir.

Türkiye'deki muhataba dövizli fatura kesip YTL karşılığını göstermemenin yegane cezası bu faturayı kesene yönelik olup, ceza miktarı her bir ceza kesiminde ve her bir tesbit başına 75 YTL.'den ibarettir. Bu ceza, tebellüğünden itibaren 30 günlük süre içinde ödenirse üçte biri affedilir. Yani 75 YTL.'nin üçte ikisi olan 50 YTL. ödenmekle cezalandırma biter. Şirketin YTL karşılığını göstermediği faturaların sayısı ve meblağı ne kadar çok olursa olsun, tesbit başına kesilecek ceza bundan ibaret olup, takvim yılı başından tesbit tarihine kadar yapılmış olan sair kayıt nizamı usulsüzlerinin tümü bu şekilde cezalandırılmış olur.

Konumuzun dışında olmakla beraber dövizli veya dövize endeksli faturalar nedeniyle oluşan cari hesap borçlarının ve alacaklarının dönem sonlarında kur değerlemesi yapılmasını gerektirdiğini hatırlatmakta yarar görüyoruz.

Söz konusu kur farklarının KDV'ye tabi olup olmadığı son derece karmaşık bir konu olup, bu konudaki görüşlerimiz için www.bdodenet.com.tr adresli web sahifemizdeki KDV konulu elektronik kitabımızın 1'inci maddeye ilişkin 6.6 no.lu bölümüne bakınız.